

Proa

CARLES CASAJUANA Kuala Lumpur

CARLES CASAJUANA

KUALA LUMPUR

Proa

Proa
A Tot Vent

Primera edició: maig del 2005
Primera edició (revisada) en aquesta col·lecció: juny del 2022

© Carles Casajuana Palet, 2005, 2022

Drets exclusius d'aquesta edició:
Raval Edicions, SLU, Proa
Diagonal, 662-664
08034 Barcelona
www.proa.cat

ISBN: 978-84-7588-951-1
DIPÒSIT LEGAL: B. 7.453-2022
Composició: Realització Planeta

El paper utilitzat per a la impressió d'aquest llibre té la qualificació de paper ecològic i procedeix de boscos gestionats de manera sostenible.

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47).
Tots els drets reservats.

CAPÍTOL PRIMER

Ravi Subra es va acabar la cervesa d'un glop, es va aixecar, va treure la cartera de la butxaca i va deixar dos bitllets de deu ringgits damunt de la taula.

—Me'n torno a l'obra —va dir.

—Si vols, això ho pots dir a la dona —va dir un dels dos homes que l'acompanyaven—. Potser ella s'ho empassarà.

—Ves a cardar mones —va replicar de mal humor Ravi Subra.

Eren en un restaurant xinès a l'aire lliure. Ravi Subra i el company de taula que havia parlat tenien la pell molt fosca. L'altre, gairebé blanca. Eren de raça índia, fills d'immigrants tàmls, tots tres nascuts a Malàisia. Els ulls de Ravi Subra, injectats de sang, groguencs per contrast amb el roure fosc de la pell, acusaven el cansament d'una llarga jornada de treball i, potser, un parell de cerveses més del compte.

Al davant del restaurant, hi havia una esplanada atapeïda de cotxes. El Kelab Conlay, un karaoke que hi havia al costat, devia estar de gom a gom. Gent que es

divertia, va pensar amargament Ravi Subra. Va activar el dispositiu d'obertura a distància del cotxe, va obrir la porta, va seure i va engegar el motor. ¿Com s'havien de creure que anés a pensar, un dissabte a aquella hora? La inauguració de les Torres estava prevista per Cap d'Any. Faltaven menys de quatre setmanes. Era impossible enllestir l'obra a temps, tothom ho sabia. A la meitat de les plantes encara no hi havia lavabos, ni instal·lació elèctrica, ni envans, ni portes, ni aire condicionat. Ciment i pols, para de comptar. El soterrani i les primeres plantes, on havien d'anar el centre de conferències i l'auditori, estaven a pèl. Però tant se valia: el president de Petronas havia dit que ocuparia el seu despatx a les Torres abans del primer de gener, tant sí com no, i no hi havia altre remei que prémer l'accelerador.

L'asfalt estava sembrat de bassals que recordaven el xàfec de feia un parell d'hores. ¿On devien creure que anava? ¿A lloar Krishna amb una model de roba íntima? La barrera del carrer Stonor estava abaixada. Va fer un senyal amb els llums i el guarda va sortir de la caseta, cordant-se la camisa, i va alçar la barrera amb desgana. Aixecar la vista allí era topar amb els somnis de Malàisia fets realitat, el 2020, el ple desenvolupament, el *Malaysia boleh*, totes les fantasies del Faraó Suprem dempeus i desafidores. La carena de gratacels de la ciutat brillava com l'aparador d'una joieria amb tots els llums encesos. Al centre, el protagonisme absolut el tenien els dos edificis siamesos en què ell

suava la cansalada catorze hores diàries set dies per setmana: les Torres Petronas, refulgents com dos gegantins troncs en brases. Vuitanta-vuit pisos, més de quatre-cents cinquanta metres d'altura. Els dos gratacels més alts del món, units per un pont a cent setanta metres de terra. El símbol de l'orgull de ser malaisi. L'autoafirmació trempada d'un poble que s'havia proposat arribar més amunt que ningú i que ho havia aconseguit fent trampa amb els setanta metres llargs de les agulles de les puntes.

Dato Rashid no havia tingut les penques de dir-l'hi, però se li llegia a la cara el que li retreia: ¿com era possible que no es donés per ben pagat amb el privilegi de treballar en un projecte d'avantguarda com les Torres Petronas, destinades a ser l'emblema de Kuala Lumpur, com la Torre Eiffel ho era de París o l'Estàtua de la Llibertat de Nova York? Si a ell, que era malaisi i supervisor de l'obra, li faltava motivació per donar l'empenta que calia per inaugurar les Torres a temps, ¿què volia que pensessin els obrers, que eren gairebé tots estrangers i analfabets i els importaven un rave Malàisia i les seves ambicions de progrés? ¿Com seria capaç de fer-los vibrar amb l'entusiasme que calia? Ell li hauria pogut contestar que, encara que aquella legió de desgraciats vibressin com maraques durant les vint-i-quatre hores del dia, era impossible enllestir l'obra en un mes. I en tres, també. Im-pos-si-ble. I també li hauria pogut dir que, en comptes de sermonejar i de llençar els diners important tots aquells marbres ma-

jestàtics i aquells llums de mira'm i no em toquis, podien pagar com corresponia la gent que s'hi estaven deixant la pell. Menys façana i més justícia. Però era inútil. Demanar justícia a Malàisia era com demanar aigua fresca a la lluna.

Va afluir la marxa per deixar passar uns manobres. Per l'aspecte, devien ser indonesis. ¿Quina idea devien tenir de la justícia que regnava a Malàisia, aquells infeliços? Cap. Prou contents devien estar de tenir feina. Qui sap com era de miserable la vida que havien deixat enrere. El més graciós de l'assumpte era que ell mateix, no sent malai sinó tàmil, també havia d'estar content que el deixessin ocupar el càrrec de supervisor en una obra com aquella. Justícia! A dreta llei, si a Asiana Berhad, l'empresa promotora de les Torres, hi imperés cap mena de criteri no ja de justícia sinó d'eficàcia i d'operativitat, el director general no seria Dato Rashid sinó ell! Però Dato Rashid era malai, i *dato*, i allí ja se sabia que els malais passaven al davant. El país era d'ells, encara que haguessin sortit del ventre de sa mare esllomats per tota la vida. Darrere venien els aprofitats dels xinesos i, a la cua, els indis com ell. Justícia!

L'entrada del pàrquing estava enfangada. Tants milions de quilowatts com es malgastaven per espantarrar els babaus il·luminant les cúpules de les Torres, bé que podrien arreglar una mica el soterrani. Ell prou que hi havia insistit, però Dato Rashid deia que el soterrani era l'últim que tocava fer i que el pla de treball

era *sagrat*, i si ho deia un bon musulmà com ell, que no bellugava un dit sense invocar quatre cops el nom d'Allà, devia ser-ho. I així estaven, amb dues plantes del soterrani negades d'aigua, covant mosquits i malalties, i dues més ocupades per centenars d'immigrants pakistanesos i indonesis, birmans i bengalís, famílies senceres que havien erigit les seves barraques al ventre de les Torres i que l'havien convertit en un dels ravals més indigents de Kuala Lumpur. El pàrquing estava fosc com una gola de llop. Era estrany que encara no hi hagués parat la botiga cap banda de malfactors. ¿Què costaria, il·luminar-lo una mica? Encara que no estigués previst en el reconsagrat pla de treball, ¿per què no li deixaven que hi fiqués quatre ringgits?

Uns trenta metres enllà del lloc en què solia aparcar, va veure dues siluetes de perfils imprecisos que es movien com si ballessin, ben arrambades, al costat d'una columna. Una de les siluetes va separar-se, es va doblegar i va quedar recolzada a la columna com un sac d'arròs. L'altra se li va superposar encara un moment, allargant els braços com si l'escorcollés, i després va arrencar a córrer. Ravi Subra va aparcar, va sortir del cotxe i va fer-hi cap amb passos ràpids, dubtant si l'ombra recolzada a la columna, que relliscava de mica en mica, era una persona o si era en efecte un sac d'arròs. El lloc estava tan fosc que feia de mal dir. L'altre continuava corrent cap al fons del pàrquing.

El sac d'arròs era un home, i devia ser bastant alt.

El va reconèixer a l'instant: era el director d'una de les empreses contractistes, la que s'ocupava de la instal·lació elèctrica, un espanyol cara de gos que a l'hora de fer la guitza no tenia rival. Semblava inconscient. Ravi Subra es va ajupir i li va aixecar el cap. L'espanyol va gemegar amb una ganyota de fàstic. Tenia una taca fosca a la camisa, a l'altura de l'estómac: sang. Les passes de l'home que corria encara ressonaven a l'immens pàrquing buit.

CAPÍTOL SEGON

Jordi Sureda, primer secretari de l'ambaixada d'Espanya a Kuala Lumpur, es va despertar pensant en un verb malai: *melompat*, saltar. L'onomatopeia no podia ser més diàfana. *Tupai melompat*, l'esquirol salta. Va fer un esforç per recordar un refrany que el professor li havia ensenyat feia tres dies: *sepandai-pandai tupai melompat, ahirnya dia akan jatuh juga ke tanah*. Per més hàbil que l'esquirol sigui saltant, al capdavant també cau. Un refrany d'un realisme molt sa, i ben malai. Tot just feia cinc mesos que havia après la primera frase: *guru saya nama Sukor*, el meu professor es diu Sukor, i ara, amb dues classes per setmana, ja podia mantenir una conversa elemental. El *guru* Sukor havia fet un bon treball. I tu també, Jordi. Aviat parlaries com un *bumiputra*. La Laura es quedaria amb la boca oberta.

Faltaven vint dies perquè vingués. Sortia de Barcelona el dia de Sant Esteve i s'estaria a Malàisia fins a Reis. Feia sis mesos que no es veien, i en aquells sis mesos havien passat la mar de coses. Sureda s'havia in-

corporat al seu nou destí a Kuala Lumpur i tenia un cabàs d'experiències noves que frisava per compartir amb ella. Sabia que no seria fàcil, que deu dies eren molt poc temps. Però estava decidit a treure'n tant profit com pogués. Volia que Malàisia l'encisés com l'havia encisat a ell, que l'enlluernés. Així potser acceptaria deixar la feina, encara que només fos durant un temps, i venir a viure amb ell. A una demògrafa com ella, l'aiguabarreig de races de Malàisia, aquella estructura social tan complexa, l'havien de fascinar a la força. ¿Què pensaria, quan arribés? Els visitants solien quedar-se parats pel manat de gratacels del centre, però per a ell el més característic de Kuala Lumpur era la vegetació que hi pervivia, tots aquells jardins que semblaven pintats pel duaner Rousseau, aquells *rain trees* centenaris, els papaiers, les palmeres, els mangos, les falgueres, els retalls de jungla que aquí i allà desafiaven l'asfalt, el festival d'aromes i de tonalitats cromàtiques que negaven els carrers. Estava segur que ella opinaria el mateix. Hi trobaria un regust de la Malàisia exòtica dels llibres d'Emilio Salgari, que per cert mai no havia visitat Malàisia, i en justa correspondència, a Malàisia ningú no n'havia sentit a parlar mai. ¿On la portaries, Jordi? Havies d'atapeir aquells deu dies d'experiències impactants, que se li arrapessin al cervell. Que en volgués més, que se n'anés amb el deler de tornar tan aviat com fos possible. Hi havia molts llocs per ensenyar-li, però uns dies a la platja no podien faltar. Amb la Laura, si hi havia possibilitats de

platja ja no calia parlar-ne més. Sobretot ara que era hivern a Barcelona.

Es va redreçar, cansat de mandrejar al llit, va posar els peus a terra i, quan anava a aixecar-se, va sonar el telèfon. Era l'ambaixador. Sureda va recordar que era diumenge: no s'havia de sentir culpable de dormir fins tan tard. ¿Què diables devia voler, l'ambaixador, un diumenge a aquella hora?

—¿Dormies? Em sap molt de greu però tenim feina. Han assassinat Miguel Cuadrado, el de les Torres. M'acaben de telefonar del ministeri de l'Interior per dir-m'ho.

—¿Miguel Cuadrado? ¿I se sap qui ha estat?

—Crec que no.

Jordi Sureda va recordar la impressió que Cuadrado li havia produït quan l'havia conegut, feia dos mesos, a la recepció per la festa nacional: un home reservat, tosc, potser una mica tímid, segurament de bastant mal ferrar. Era el director de Miralux, l'empresa que s'ocupava de l'electricitat de les Torres Petronas. ¿Quaranta, quaranta-cinc anys? Casat amb una madrilenya agradable i discreta. Dos o tres fills, si no s'equivocava.

—¿Què haig de fer? —va preguntar.

—Ves per favor al departament de policia. Parla amb l'inspector general. Es diu Dato Omar Suleiman. Mira d'assabentar-te de qui està investigant el cas i què en pensen, si saben qui el va matar i si li han fet l'autòpsia o si l'hi pensen fer, i de quan ens autoritza-

ran a treure el cadàver del país. Segurament la família voldrà que el repatriem. Truca'm quan sàpigues res.

A Dato Omar Suleiman bin Hasbullah no li agradava rebre diplomàtics, i diplomàtics occidentals encara menys. A ell, cap diplomàtic occidental no li havia demanat mai cap entrevista per resoldre-li res. Sempre venien amb exigències i amb romanços sobre els drets dels seus compatriotes. Per Dato Omar Suleiman, tots els delinqüents eren iguals, fossin de la nacionalitat que fossin. I les víctimes, igual. Però els diplomàtics europeus i nord-americans sempre exigien un tracte de privilegi per als nacionals dels països que representaven. Per a ells, un traficant de drogues era sense cap mena de dubte un traficant de drogues si era malaisi, tailandès o pakistanès, però si era d'Hamburg, de Manchester o de San Francisco la cosa s'havia de mirar amb lupa perquè potser no era un traficant sinó un consumidor habituat a dosis altes, o un correu mal aconsellat. Si li robaven la cartera a un holandès o a un canadenc convenia recuperar-la i castigar severament el culpable com més aviat millor, per evitar que el fet tingués conseqüències en el turisme holandès o canadenc a Malàisia. Però si l'holandès o el canadenc, o belga, o suís, o noruec, el que fos, no era la víctima sinó el delinqüent, aleshores alerta perquè es tractava d'un delicte menor i no convenia carregar gaire la mà contra ell, ja que un rigor excessiu podia repercutir